

Preventie delier

Inleiding

U of uw naaste heeft een verhoogd risico op een delier. Hieronder leest u wat we samen met u kunnen doen om te proberen een delier te voorkomen.

Wat is een delier?

Een delier noemen we ook wel delirium of plotselinge verwardheid. De aandoening komt regelmatig voor bij (oudere) patiënten in het ziekenhuis. Patiënten met een delier hebben onder andere problemen met denken, kunnen informatie niet goed meer onthouden en vaak nemen zij de werkelijkheid anders waar. Dagelijkse handelingen kosten daardoor meer moeite. Patiënten kunnen erg onrustig of juist abnormaal slaperig zijn.

Verschijnselen

Bij acute verwardheid kunnen zich één of meer van de volgende verschijnselen voordoen:

- Moeilijk contact kunnen maken en onderhouden. Iemand met een plotseling optredende verwardheid is niet zo helder als normaal. Het lijkt alsof de dingen langs hem heen gaan in een soort dromerigheid.
- Vergeetachtigheid. Het geheugen kan iemand in de steek laten. Dit betreft met name de dingen die kort geleden gebeurd/verteld zijn.
- Angstig zijn, agressief gedrag of achterdocht vertonen. Dit gedrag kan ontstaan doordat iemand niet meer goed weet waar hij is en hij niet meer 'bij de tijd' is. Hij heeft geen vat op zichzelf en de omgeving. Iemand kan zich juist ook stilletjes terugtrekken.
- Onrust, plukken aan de lakens, steeds uit bed willen stappen.
- Geen tijdsbesef hebben en dag en nacht door elkaar halen.
- Dingen zien die er niet zijn (visuele hallucinaties).

De verschijnselen zijn wisselend over de dag. Meestal is het in de avond en de nacht, als het donker, erger dan overdag.

Oorzaken

Een delier ontstaat door lichamelijke ontregelingen. Mogelijke oorzaken zijn: grote operaties, ziekten aan het hart of de longen, ontstekingen of stoornissen in de stofwisseling of hormonen. Ook kan een ongeluk (hersenschudding, -kneuzing), medicijngebruik (bijvoorbeeld tegen de pijn), stress, angst of te weinig slaap bijdragen tot het ontstaan van verwardheid. Patiënten die ouder zijn dan zestig jaar hebben een hoger risico om acuut verward te raken.

Behandeling

De arts zal proberen zo snel mogelijk de oorzaken van het delier vast te stellen en deze behandelen. Daarnaast kan het zinvol zijn om medicijnen te geven om de verschijnselen van het delier te

verminderen. Een patiënt met een delier kan onrustig zijn. Teken hiervan zijn bijvoorbeeld het plukken aan de lakens of proberen uit bed te stappen. Als de patiënt erg onrustig is, kan het nodig zijn om hem vast te maken (fixeren). Dit stellen we zo lang mogelijk uit, maar we willen voorkomen dat de patiënt uit bed valt en zich verwondt, of bijvoorbeeld het infuus lostrekt.

Welke patiënten hebben een verhoogd risico op een delier?

Een delier kan op elke leeftijd voorkomen maar niet iedereen heeft er evenveel kans op. Een verhoogd risico heeft u vooral als u:

- al eerder een delier heeft gehad;
- geheugenproblemen heeft;
- 24 uur voor opname hulp nodig had met wassen en aankleden;
- minder goed kunt horen of minder goed kunt zien;
- regelmatig veel alcohol of drugs gebruikt.

Delier voorkomen

Uw behandelend specialist en de verpleegkundige nemen passende maatregelen om te proberen een delier bij u te voorkomen. Maar het is niet zeker of u daardoor ook echt geen delier krijgt. Dat hangt namelijk ook af van factoren waar we minder of geen invloed op kunnen uitoefenen, zoals uw conditie bij opname, de ernst van de aandoening, de aard van de behandeling, en eventuele complicaties.

Het voorkómen (preventie) van een delier gebeurt vaak op verschillende manieren. Artsen en verpleegkundigen proberen op allerlei manieren uw lichamelijke en geestelijke conditie zo stabiel mogelijk te houden. Zo proberen we ervoor te zorgen dat u:

- voldoende eet en drinkt;
- geen of zo min mogelijk pijn heeft;
- (zodra dit kan) regelmatig uit bed komt;
- uw eventuele hulpmiddelen als bril en gehoorapparaat goed kunt gebruiken;
- een klok op uw kamer hangt;
- overdag een goede balans heeft tussen activiteiten en rust;
- 's nachts goed kunt slapen.

Daarbij kijken we steeds goed naar u of er bij u verschijnselen van verwardheid ontstaan.

Dit observeren doen we tijdens onze gewone dagelijkse werkzaamheden. We letten erop of u voldoende helder bent, of u uw aandacht voldoende bij bijvoorbeeld gesprekken kunt houden, of u genoeg overzicht blijft houden over uw situatie, hoe het met uw geheugen gaat. Daarbij houden we er natuurlijk rekening mee dat u ziek bent of net bent geopereerd.

Tenslotte vragen we bij dit alles het consultatieteam geriatrie voor advies in medebehandeling. Zij hebben namelijk veel ervaring met oudere patiënten met een delier.

Vertrouwd persoon

Het ziekenhuis is een hectische omgeving waar rondom u als patiënt veel gebeurt. In deze hectiek is het vaak heel prettig als er een vertrouwd persoon aanwezig is (dit kan overdag maar ook 's nachts). Dat geldt zeker als u geheugenproblemen heeft. Vraag de verpleegkundige op uw afdeling naar de mogelijkheden hiervan.

Tot slot

Als u een delier heeft, kunt u door de verwardheid zelf niet goed meer aangeven hoe het met u gaat. U kunt minder goed meehelpen met de behandeling of de revalidatie.

Een delier is kortom een vervelende aandoening die we samen met u graag willen voorkómen.

Bij vragen kunt u altijd contact opnemen met de verpleegkundigen van de verpleegafdeling.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء، إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

512417032025